

Memòria de la intervenció arqueològica preventiva
al carrer de Vila i Vilà, 26-98 i 27-99
Districte de Sants-Montjuïc. Barcelona (Barcelonès)
046/20

Dates de la intervenció: novembre de 2020-març de 2021

Núm, expedient:

470 K121 NB 2020/1-31017

437 K121 NB 2021/1-32278

470 K121 NB 2021/2-32406

470 K121 NB 2021/3-32572

Autor:

Emiliano Hinojo García

Data de lliurament: març 2021

ÍNDEX

0. FITXA TÈCNICA	2
1. INTRODUCCIÓ	3
2. SITUACIÓ GEOGRÀFICA I CONTEXT GEOLÒGIC	4
3. CONTEXT HISTÒRIC I ANTECEDENTS ARQUEOLÒGICS	6
4. METODOLOGIA	10
5. TREBALLS REALITZATS I RESULTATS OBTINGUTS	11
6. CONCLUSIONS	15
7. BIBLIOGRAFIA	16

ANNEXOS

Annex 1. Inventari fotogràfic

Annex 2. Planimetria

Annex 3. Inspecció de la galeria de la central tèrmica del carrer Mata

0. FITXA TÈCNICA

- **Nom intervenció:** carrer de Vila i Vilà, 26/98 i 27-99
 - **Nº de referència de la resolució:** R/N 437 K121 NB 2020/1-31017
R/N 437 K121 NB 2021/1-32278
R/N 437 K121 NB 2021/2-32406
R/N 437 k121 NB 2021/3-32572
 - **Municipi:** Barcelona. **Comarca:** Barcelonès.
 - **Coordenades UTM ETRS89:** X: 430396.5 / Y: 4580672.5 **s.n.m:** 6,20 - 10,60 m
X: 430847.5 / Y: 4580486.5
-

- **Tipus d'intervenció :** Preventiva.
 - **Tipus d'activitat :** Control i excavació arqueològica.
 - **Cronologia:** Contemporània
 - **Dates d'execució:** 11 de novembre 2020 - 5 de març de 2021
 - **Promotor:** BIM/SA Barcelona d'Infraestructures Municipals
 - **Empresa arqueologia:** Global Geomàtica S.L.
 - **Director:** Emiliano Hinojo García
-

- **Paraules clau:** Seguiment arqueològic, cala, instal·lació
- **Resum:** El control arqueològic ha estat motivat arran de l'obertura de cales informatives per a la localització dels serveis existents en el tram del carrer Vila i Vilà comprès entre el carrer Palaudàries i el carrer del Roser. Els resultats obtinguts han sigut negatius pel que respecta a la documentació de restes arqueològiques.

Coordinació i supervisió: Antoni Rigo Jovells

Redactor de la memòria: Emiliano Hinojo García

Planimetria: Emiliano Hinojo García

Fotografia: Emiliano Hinojo García

1. INTRODUCCIÓ

La present memòria fa referència als treballs i resultats de la intervenció arqueològica preventiva duta a terme al carrer de Vila i Vilà, 26-98 i 27-99 de la ciutat de Barcelona (Barcelonès), en el districte de Sants-Montjuïc.

Els treballs s'emmarquen dins del "Projecte d'execució de cales per la localització dels SSEE, per a determinar les afectacions i conèixer la disponibilitat d'espai per a les possibles reposicions a l'àmbit del projecte de millora del drenatge, Paral·lel – Ronda St. Pau – Vila i Vilà, Fase 3: Vila i Vilà entre Palaudàries i Roser. Districte de Sants – Montjuïc a Barcelona". El motiu d'aquest projecte era el de descriure les característiques tècniques de les 67 cales que es van planificar inicialment per tal de realitzar un plànol amb la identificació, l'estat i la localització dels serveis instal·lats en el carrers Vilà i Vilà, comprès entre el carrer de Palaudàries i carrer del Roser. Aquestes dades són necessàries per a les posteriors actuacions que s'han de dur a terme en aquest carrer a fi efecte de preveure els moviments o desplaçaments que cal efectuar en les instal·lacions per no interferir en la construcció d'un nou col·lector.

L'objectiu que es plantejava en aquesta intervenció era documentar l'estratigrafia del subsòl i delimitar la presència de restes arqueològiques que podien aparèixer i quedar afectades per l'execució d'aquestes cales. En principi l'excavació d'aquestes rases podia afectar la superfície que ocupaven diferents elements de la muralla d'època medieval i moderna, així com refugis antiaeris construïts durant la Guerra Civil (1936-1939). En aquest sentit, cal dir que els resultats han sigut negatius pel que respecta a la documentació de restes arqueològiques.

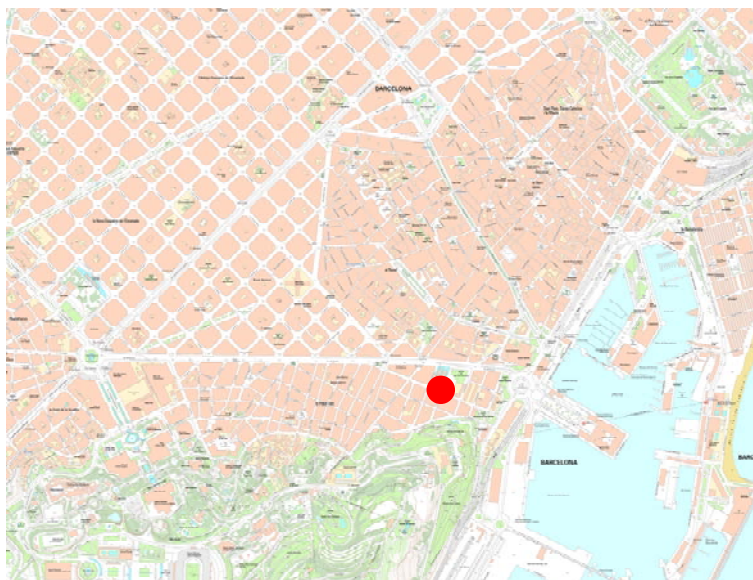
La direcció arqueològica ha anat a càrrec de l'arqueòleg Emiliano Hinojo García de l'empresa Global Geomàtica, SL, amb la coordinació d'Antoni Rigo Jovells, entre els dies 11 de novembre de 2020 i 5 de març de 2020 d'agost i 6 de setembre de 2019. El finançament dels treballs ha anat a càrrec del promotor de les obres, l'empresa pública municipal BARCELONA D'INFRAESTRUCTURES MUNICIPALS, S.A. L'obra en general la va dur a terme l'empresa constructora BIGAS GRUP, que s'encarregava del suport a l'arqueologia en qüestions de seguretat, maquinària i extracció de terres.

La intervenció s'ha efectuat d'acord amb l'autorització emesa pel Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya, amb número expedient: R/N 437 K121 NB 2020/1-31017, R/N 437 K121 NB 2021/1-32278, R/N 437 K121 NB 2021/2-32406 i R/N 437 K121 NB 2021/3-32572. L'actuació se cenyeix als procediments establerts a l'article 14 i següents del Decret 78/2002, de 5 de març de 2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic. El procediment dels treballs s'ha realitzat segons el dispost en el Projecte d'Intervenció Arqueològica (PIA) del Servei d'Arqueologia de Barcelona, amb el codi 046/20.

2. SITUACIÓ GEOGRÀFICA I CONTEXT GEOLÒGIC

La present intervenció s'ha dut a terme al subsòl de la via pública, entre els números 26-98 i 27-99 del carrer de Vila i Vilà de la ciutat de Barcelona (Barcelonès) i, en concret, a una zona del districte de Sants-Montjuïc limítrofa amb Ciutat Vella.

Les seves coordenades UTM31N-ETRS89 són: X: 430396.5/Y: 4580672.5 i X: 430847.5/Y: 4580486.5. L'alçada sobre el nivell del mar, segons fonts del Departament d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona, oscil·len entre 6,20 m snm al sector més proper al carrer Paludàries i 10,60 m snm al costat del carrer del Roser.

Situació de l'emplaçament del carrer de Vila i Vilà a Barcelona (Font: ICGC 2020)

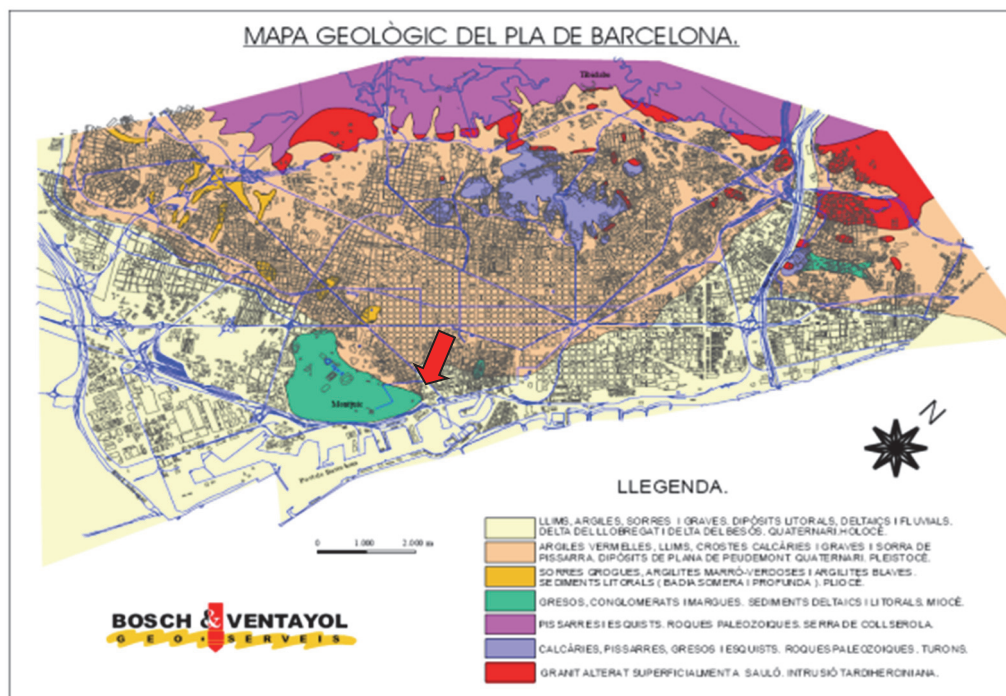

Ortofoto de situació del carrer de Vila i Vilà a Barcelona (Font: ICGC 2020)

La unitat morfològica denominada pla de Barcelona se situa entre els deltes dels rius Besòs i Llobregat, ocupant la planícia o plataforma suaument inclinada cap al mar Mediterrani, que enllaça progressivament cap al nord-est amb el vessant marítim de la Serra de Collserola, on es troba el Tibidabo com el punt més alt (512 m). El relleu del Pla de Barcelona es veu alterat en dues grans zones: d'una banda, pels turons situats entre Horta i Sarrià (turó de la Peira, turó de la Rovira, el Carmel, la Creueta, el Putxet i Monterols). D'altra banda, al costat marí al sud de la ciutat, s'alça la muntanya de Montjuïc (189 m), acompanyada per una sèrie d'elevacions menors, algunes d'elles gairebé desaparegudes per la progressiva urbanització de la ciutat.

Barcelona presenta una notable varietat de litologies al seu subsòl, conflueixen roques i sòls de diversa edat i origen geològic. A escala general, se situa geològicament en una depressió formada a causa de l'extensió neògena del marge occidental del mar Catalano-Balear. El subsòl de Barcelona està constituït per un substrat pre-quaternari, que comprèn els massissos de Collserola i els serrats de la Rovira; els sediments miocens de Montjuïc i de Barcelona, i les margues i sorres pliocenes, recobert per formacions d'edat quaternària, integrades per la planícia de peudemont del Pla de Barcelona i els deltes dels rius Besòs i Llobregat (VENTAYOL, 2002).

La zona afectada pel projecte d'obra, s'assenta a la riba nord d'una antiga àrea deprimida, emplaçada a la base del vessant septentrional del Montjuïc. Aquesta superfície erosiva està constituïda per dipòsits del quaternari antic dels quals sobresortien desnivells molt febles que corresponen al paleorelleu prequaternari (LAORDEN et al. 1993, 33).

Mapa geològic del pla de Barcelona i situació de la intervenció (VENTAYOL, 2002)

3. CONTEXT HISTÒRIC I ANTECEDENTS ARQUEOLÒGICS

3.1. CONTEXT HISTÒRIC

En temps de Pere el Cerimoniós, al segle XIV, es va realitzar una nova ampliació del recinte emmurallat de la ciutat, tancant d'aquesta forma el que actualment coneixem com el barri del Raval. Aquesta zona de la ciutat restaria com a primera línia de defensa per davant de la muralla de Les Rambles. Amb aquest projecte es pretenia protegir, en cas de setge, un espai que aportava a la ciutat recursos alimentaris de primer ordre, així com protegir els incipients nuclis de població establerts en aquest indret (DURAN, 1972).

Així doncs, simultàniament al tancament del recinte per la part oriental de la ciutat, es construeixen els trams que porten del capdamunt de La Rambla fins al portal dels Tallers i d'aquest fins al portal de Sant Antoni. La muralla continuava des d'aquesta porta fins a l'actual Ronda de Sant Pau on la fortificació canviava de direcció fins a connectar amb el Paral·lel, essent aquest el darrer sector de la muralla que arribava fins al mar o les Drassanes (CUBELLES, 2004).

Situació del carrer respecte al plànol Lever-nivelé de la place de Barcelona, 1823-1827 (Font Service històriques de la Défence)

Com també es documenta en la construcció de la muralla del Portal Nou a Santa Clara, la traça del mur s'anava adaptant a les edificacions ja existents, com les cases del camí de Sarrià, els monestirs de Natzaret i Sant Pau i, finalment, les Drassanes. El tancament del recinte emmurallat de la ciutat no restaria completat fins al segle XVI amb la construcció de la muralla de mar. Al tram de muralla

que tancava l'actual Raval es construïren quatre portals: el de Tallers (1359), Sant Antoni (1377), Santa Madrona (1378) i Sant Pau (1389) (DURAN, 1972).

Respecte al barri del Poble-Sec, durant l'edat mitjana, era un espai extramurs d'ús fonamentalment agrícola i pràcticament buit perquè la legislació militar prohibia edificar en una extensa àrea pròxima al recinte emmurallat. L'any 1751 es va encomanar la construcció de l'actual castell de Montjuïc, on hi havia un farell o torre de guaita documentat l'any 1073 (DD.AA, 2003). A la segona meitat del segle XVIII i començament del XIX, amb l'aparició de noves activitats manufactureres, es van produir els primers canvis espectaculars a la zona que actualment ocupa el barri amb l'establiment dels prats d'indianes a les Hortes de Sant Bertran i l'explotació de les pedreres de la muntanya de Montjuïc (ALBERCH, 1998).

Al segon quart del segle XIX, a conseqüència del creixement demogràfic relacionat amb el procés d'industrialització, les antigues muralles feien impossible el desenvolupament normal tant de l'urbanisme com dels serveis de la ciutat de Barcelona. El 1854, una reial ordre va donar pas al seu enderroc i els terrenys que ocupaven van passar a mans de l'estat (GARCÍA-BELLIDO, 2008). El pla de l'Eixample es va aprovar cinc anys més tard, però encara es va trigar uns anys a edificar a les zones més centrals, pels conflictes i reticències que inicialment va suscitar el projecte de Cerdà. Mentrestant, malgrat les pressions per edificar més enllà de l'antic perímetre emmurallat, es va tenir la possibilitat de fer-ho en aquesta zona del vessant nord de Montjuïc que, tot i ser molt pròxima a l'antic centre, era menys valorada pels seus forts pendents i no havia quedat inclosa en el pla de l'Eixample (SANAHUJA, 2004).

Aquest fet el van aprofitar els propietaris per desenvolupar la urbanització del sector sense les constriccions i estrictes regulacions vigents a les zones compreses dins el pla. A partir del 1858, es van iniciar les parcel·lacions i l'edificació de cases senzilles per a famílies obreres. Van néixer, així, les barriades de la França Xica, Santa Madrona i les Hortes de Sant Bertran, que encara avui constitueixen els tres veïnats diferenciats que integren el Poble-Sec, juntament amb el petit nucli de la Satalia (SANAHUJA, 2004).

Una de les primeres fàbriques que es van instal·lar a les Hortes de Sant Bertran va ser la central tèrmica de la *Sociedad Española de Electricidad* l'any 1883, que ocupava tota una illa compresa entre l'actual avinguda Paral·lel i els carrers de Cabanes, Vila i Vilà i Mata. Posteriorment l'empresa va passar a denominar-se *Compañía Barcelonesa de Electricidad* i va ser absorbida per l'empresa canadenc *Barcelona Traction, Light and Power*, popularment coneguda com la Canadenc. L'any 1894 es va iniciar la construcció d'una fàbrica al redós de les antigues instal·lacions (CAPEL, 1994).

Aquesta fàbrica va protagonitzar l'any 1919 una de vagues més significatives del moviment obrer europeu, que es va prolongar durant quaranta-quatre dies a conseqüència de l'acomiadament de 8 treballadors per la seva afiliació a un sindicat. El final del conflicte negociat entre les parts, va

permetre la conquesta de la jornada de treball de 8 hores, de l'organització sindical i el renaixement d'un corrent de solidaritat i de suport social.

Finalment, arran dels atacs aeris a la població durant la Guerra Civil (1936-1939), la Generalitat va organitzar la Junta de Defensa Passiva que s'havia d'encarregar de la construcció de refugis antiaeris. Per a la construcció d'aquests refugis es feia un projecte inicial i era una brigada d'obres de la mateixa Generalitat, i més endavant del mateix ajuntament, qui s'encarregava de la seva construcció. A mesura que anava avançant la guerra, foren els mateixos ciutadans els que en feien l'execució seguint els models establerts per la Generalitat. A Barcelona se'n construïren al voltant de 1.400, dels quals uns 288 es troben al districte de Sants-Montjuïc (DD.AA, 2002).

3.2. CONTEXT ARQUEOLÒGIC

Enumerem a continuació les intervencions arqueològiques més rellevants que s'han dut a terme en les proximitats de l'àrea on s'ha desenvolupat l'actual intervenció

-Avinguda. Paral·lel, Ronda de Sant Pau i carrer de Vila i Vilà (2014)¹

La intervenció arqueològica, dirigida per l'arqueòleg Esteve Nadal, va consistir en el control dels rebaixos necessaris per a la construcció d'un col·lector i l'ampliació d'un dipòsit. Es van documentar restes en dos punts, un davant de la plaça de la Bella Dorita i l'altre davant la plaça dels Ocellets. Les estructures documentades corresponen a restes de murs, clavegueres i d'una fossa sèptica, que formarien part de les cases de l'entramat urbanístic anterior a l'obertura del Paral·lel realitzat entre els anys 1890 i 1894, seguint el projecte del Pla Cerdà.

-Carrer Nou de la Rambla 107-115 (2005)²

La intervenció arqueològica realitzada al carrer Nou de la Rambla i avinguda del Paral·lel, dirigida per l'arqueòloga Estibaliz Monguilló, va consistir en el seguiment de l'obertura de sondatges previs i d'una rasa per a documentar la possible presència de restes arqueològiques, va concloure amb resultats negatius. La rasa realitzada comptava amb una amplada aproximada de 80 cm i una profunditat de 80 cm, exceptuant la cantonada de Nou de la Rambla amb el carrer Vila Vilà, on s'arribà fins els 245 cm. El control de les obres no proporcionà cap mena de resta arqueològica.

Per la informació recollida a l'Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona, prop de la zona d'intervenció hi podria haver els refugis antiaeris següents, dels quals no se n'han conservat els plànols i, si existeixen, encara no s'han pogut localitzar:

1. Refugi núm. 0361 Carrer de Vila i Vilà³

¹ <http://cartaarqueologica.bcn.cat/3737>

² <http://cartaarqueologica.bcn.cat/105>

³ <http://cartaarqueologica.bcn.cat/1947>

2. Refugi núm. 0622 Carrer de Vila i Vilà, 84⁴
3. Refugi núm. 1006 Carrer de Vila i Vilà, 53⁵
4. Refugi núm. 1276 Carrer de Fontrodona⁶

Es coneix l'existència d'aquests refugis pel llistat de refugis antiaeris del 16 de juliol de 1938 publicat a l'Atlas dels Refugis de la Guerra Civil espanyola a Barcelona, editat per l'Ajuntament de Barcelona i CLABSA.

Plànol situació refugis de la Guerra Civil i mines (Font: Ajuntament de Barcelona)

⁴ <http://cartaarqueologica.bcn.cat/2419>

⁵ <http://cartaarqueologica.bcn.cat/2666>

⁶ <http://cartaarqueologica.bcn.cat/2038>

4. METODOLOGIA

Les tasques arqueològiques realitzades al carrer de Vila i Vilà, 26-98 i 27-99 de la ciutat de Barcelona consistiren en el seguiment arqueològic de l'obertura d'un total de 70 cales informatives. El projecte contemplava l'execució de dos tipus de cales:

- Cales en calçada: Les mides mitges per aquest tipus de cala són de 0,80 metres d'amplada, 1,5 metres de profunditat i 5 metres de llargada.
- Cales en vorera: Les mides mitges per aquest tipus de cala són de 0,60 metres d'amplada, 1,20 metres de profunditat i 3 metres de llargada

En primer lloc, es va procedir a l'extracció del paviment actual de la via i de la seva preparació de formigó, que prèviament es van picar amb el martell pneumàtic. Posteriorment es va efectuar l'excavació amb elements mecànics i manuals fins a la cota necessària per a la identificació, l'estat i la localització dels serveis instal·lats en el carrer.

La documentació i registre dels nivells arqueològics com de les estructures que ocupen la zona s'ha fet seguint el model proposat per E. C. Harris i A. Carandini i sota les directrius marcades pel Servei d'Arqueologia de Barcelona. Aquest sistema consisteix en documentar objectivament els elements estrats que s'exhumen realitzant una numeració d'aquests en forma d'Unitats Estratigràfiques (UE), que permeten la individualització de cada element.

Les cales informatives s'han identificat amb la numeració establerta pels redactors del projecte de l'obra, que va des de l'1 fins al 67. Cal dir que, durant el transcurs de les obres es van realitzar vuit rases no contemplades inicialment en el projecte. Aquestes s'han identificat a partir del número 68.

S'ha realitzat també la corresponent documentació fotogràfica i gràfica. Pel que fa a aquesta última, donats els resultats de la intervenció només s'ha dut a terme la situació de les rases. Pel que fa a la documentació fotogràfica hem utilitzat el format digital.

Les directrius a seguir en aquesta intervenció han estat donades pel Servei d'Arqueologia de l'Ajuntament de Barcelona. A la intervenció se li ha donat el codi 046/20.

Finalment, cal assenyalar que no s'ha recuperat cap mena de material arqueològic.

5. TREBALLS REALITZATS I RESULTATS OBTINGUTS

Els treballs arqueològics, com s'ha comentat anteriorment, han consistit bàsicament en el control i seguiment de l'excavació d'un seguit de cales que tenien com a objectiu la localització dels serveis existents, determinar les afectacions i conèixer la disponibilitat d'espai en l'àmbit del futur projecte de millora del drenatge del carrer de Vila i Vilà, concretament entre els carrers Palaudàries i carrer del Roser, al barri de Poble-Sec (districte de Sants-Montjuïc).

El projecte d'obra contemplava inicialment l'obertura d'un total de 67 cales informatives. No obstant això, durant el transcurs dels treballs es va desestimar l'execució de cinc cales per diferents motius (núm. 6, 19, 47, 50 i 63) i es van realitzar vuit que no es contemplaven inicialment (núm. 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74 i 75). Per tant, finalment es van excavar un total de 70 cales.

L'excavació de les cales es va agrupar en 3 fases per tal d'organitzar l'ordre i permetre localitzar de forma correcta la quantitat de serveis. Les raons a l'hora de realitzar les fases responien a criteris de zonificació de tal manera que en una mateixa zona es poguessin determinar tots els serveis afectats intentant minimitzar el temps d'afectació. Així doncs, la primera fase d'execució de les cales es va realitzar entre els carrers Palaudàries i Mata; la segona entre el carrer Mata i Lafont i, per últim, entre el carrer Lafont i Roser.

En l'execució dels treballs es va preveure dos tipus de rases. D'una banda les localitzades en les zones de vorera, amb unes dimensions mitjanes de 3 metres d'amplada, 0,60 m d'amplada i 1,20 metres de fondària màxima. D'altra banda, les localitzades en calçada, executades en dos trams per tal de donar pas alternatiu als vehicles, presenten unes dimensions mitjanes de 5 metres de llargada, 0,80 metres d'amplada i 1,50 m de fondària màxima.

Respecte a l'estratigrafia documentada, pel que fa a les cales realitzades en les zones de vorera, en primer lloc es va picar, amb l'ajut d'un martell pneumàtic, el paviment de rajoles de la vorera del carrer (20x30x3 cm) i la capa de preparació de formigó de sota, d'uns 10-20 centímetres aproximadament.

A continuació, es va excavar manualment la capa de sauló i grava de color marró clar i textura solta que cobria els serveis que s'havien de localitzar, en algun cas amb bossades d'argila o barrejades amb material constructiu contemporani. Aquesta capa no va proporcionar cap fragment de ceràmica ni altres elements arqueològics, ja que corresponia al rebliment interior de les successives rases de serveis que s'han anat practicant, en aquest mateix indret, al llarg dels últims anys. Per últim, els treballs d'excavació de les cales es donaven per finalitzats a la cota on es localitzaven els serveis

Exemples de cales realitzades en les zones de vorera

Quant a les cales localitzades en calçada, primerament es va extraure amb mitjans mecànics el paviment actual format per una primera capa de quitrà de 8 centímetres de gruix i una posterior capa de preparació de formigó d'uns 15-30 centímetres. A continuació apareixia un estrat d'aportació compost de sauló i grava de color marró i textura solta, amb algunes acumulacions de terra de color marró i textura més compacta. Finalment, igual que les cales realitzades en les zones de vorera, la fondària assolida era definida per la localització dels serveis existents.

Exemples de cales realitzades en calçada

A continuació es presenta una taula resum de les cales realitzades. Aquestes estan numerades, localitzades i s'indiquen en tot moment les seves mesures i cota màxima assolida.

NÚM. CALA	LOCALITZACIÓ	LLARGÀRIA (m)	AMPLADA (m)	FONDÀRIA (m)	COTA ASSOLIDADA (msnm)
1	c/ Vila i Vilà, 29	1,90	0,80	1,10	5,22
2	c/ Vila i Vilà, 29	6,70	0,60	1,00	5,32
3	c/ Vila i Vilà, 43b	3,90	0,60	1,10	6,09
4	c/ Mata	4,15	1,40	1,20	6,99
5	c/ Vila i Vilà, 45	4,60	0,60	0,90	6,29
7	c/ Vila i Vilà, 46	2,80	0,70	0,90	6,96
8	c/ Vila i Vilà, 55	3,00	0,60	1,10	6,76
9	c/ Cabanes	2,30	0,80	0,60	7,26
10	c/ Vila i Vilà, 57	3,00	0,60	1,20	6,66
11	c/ Vila i Vilà, 57	2,70	1,00	1,10	6,76
12	c/ Vila i Vilà, 61	1,20	0,60	0,50	7,05
13	c/ Vila i Vilà, 61	3,70	0,60	1,20	6,45
14	c/ Vila i Vilà, 67	3,70	0,60	1,10	7,39
15	c/ de la Font	2,00	1,40	1,10	7,39
16	c/ Vila i Vilà, 69	4,60	0,60	1,20	7,29
17	c/ Vila i Vilà, 71	2,80	0,60	1,10	7,81
18	c/ Nou de la Rambla	1,70	1,00	0,50	8,41
20	c/ Vila i Vilà, 73	2,40	0,60	1,20	8,19
21	c/ Vila i Vilà, 83	2,60	0,80	1,20	8,75
22	c/ Vila i Vilà, 83	3,20/1,70	0,60	1,20	8,75
23	c/ Vila i Vilà, 95	3,00	0,60	1,10	9,78
24	c/ Vila i Vilà, 95	2,20	0,60	1,00	9,88
25	c/ Vila i Vilà, 97	2,40	0,60	1,00	9,51
26	c/ Vila i Vilà, 99	3,20	0,60	1,10	9,41
27	c/ Vila i Vilà, 86	2,20	0,80	0,80	10,08
28	c/ Vila i Vilà, 86	4,10	0,60	1,20	9,68
29	c/ Vila i Vilà, 76	2,10	0,70	1,70	8,25
30	c/ Vila i Vilà, 76	3,10	0,60	1,20	8,75
31	c/ Vila i Vilà, 64	4,20	1,00	0,50	8,41
32	c/ Vila i Vilà, 64	3,30	0,60	1,80	7,11
33	c/ Nou de la Rambla	3,30	0,60	1,20	7,71
34	c/ Vila i Vilà, 62	4,70	0,60	0,90	8,01
35	c/ Vila i Vilà, 52	2,20	0,60	1,40	6,25
36	c/ Vila i Vilà, 52	3,70	0,60	1,00	6,65

Memòria de la intervenció arqueològica preventiva al carrer de Vila i Vilà, 26-98 i 27-99. Districte de Sants-Montjuïc. Barcelona (Barcelonès). 046/20.

37	c/ Cabanes	3,90	0,80	1,00	6,86
38	c/ Vila i Vilà, 46	2,90	0,60	1,10	6,76
39	c/ Cabanes	6,00	0,80	1,00	6,86
40	c/ Vila i Vilà, 44	3,50	0,60	1,10	6,76
41	c/ Vila i Vilà, 40	1,40	1,25	1,05	6,14
42	c/ Mata	6,00	0,60	1,30	5,81
43	c/ Vila i Vilà, 32	4,80	0,80	1,80	5,39
44	c/ Vila i Vilà, 32	2,00	0,60	0,80	6,39
45	c/ Vila i Vilà, 28	1,60	0,65	0,80	5,52
46	c/ Vila i Vilà, 28	3,60	0,60	0,80	5,32
48	c/ Vila i Vilà, 93	1,80	0,60	1,20	9,68
49	c/ Vila i Vilà, 64	1,10	0,60	1,20	8,19
51	c/ Vila i Vilà, 51	1,90	0,80	1,50	5,85
52	c/ Vila i Vilà, 34	5,80	0,60	1,00	6,19
53	c/ Vila i Vilà, 41	4,20	0,60	0,80	6,39
54	c/ Vila i Vilà, 35	2,00	0,60	0,80	6,39
55	c/ Vila i Vilà, 80	4,80	0,60	1,10	8,85
56	c/ Vila i Vilà, 87	3,10	0,60	0,90	9,05
57	c/ Vila i Vilà, 62	3,20	0,60	0,90	8,01
58	c/ Vila i Vilà, 71	2,40	0,60	1,00	7,91
59	c/ Vila i Vilà, 54	2,40	0,60/1,10	0,70	7,79
60	c/ Vila i Vilà, 67	1,60	0,60	0,80	7,69
61	c/ Vila i Vilà, 57	2,80	0,60	0,80	7,06
62	c/ Vila i Vilà, 44	2,10	0,60	1,00	6,86
64	c/ Vila i Vilà, 38	2,40	0,60	0,85	6,34
65	c/ Vila i Vilà, 43	2,00	0,60	1,00	6,19
66	c/ Vila i Vilà, 68	2,00	0,60	1,70	7,69
67	c/ Vila i Vilà, 62	1,40	0,80	0,80	7,69
68	c/ Vila i Vilà, 68	2,40	0,90	1,80	7,59
69	c/ Vila i Vilà, 86	1,80	0,60	2,20	8,68
70	c/ Vila i Vilà, 67	1,60	0,60	1,10	7,39
71	c/ Nou de la Rambla	1,20	0,60	1,40	7,51
72	c/ Vila i Vilà, 41	1,40	0,60	1,10	6,09
73	c/ Vila i Vilà, 29	1,00	0,60	1,05	5,27
74	c/ Vila i Vilà, 45	1,70	1,60	1,30	5,89
75	c/ Nou de la Rambla	1,80	0,60	1,00	7,91

6. CONCLUSIONS

Els treballs de control arqueològic carrer Vila i Vilà tenien com a objectiu de detectar, estudiar i documentar les possibles restes arqueològiques i nivells estratigràfics preservats a la zona que poguessin quedar afectades per l'actuació urbanística que s'hi havia de realitzar. Cal recordar que, segons fonts escrites i cartogràfiques, ens trobem en una zona propera al traçat de la muralla d'època baix medieval-moderna i on durant el transcurs de la Guerra Civil es van construir com a mínim quatre refugis antiaeris.

Els resultats d'aquesta intervenció no han aportat cap resta arqueològica que es pugui posar en relació amb el poblament i l'urbanisme d'aquest sector de la ciutat de Barcelona al llarg de la seva història. Tot i això, cal tenir en compte que es tracta d'una intervenció preventiva de caràcter molt localitzat i parcial. Els factors que probablement han condicionat el volum de dades obtingudes han estat, d'una banda, les limitacions pròpies de l'actuació que s'ha dut a terme, que contemplava l'excavació de cales de petites dimensions que no superaven els 0,60-0,80 metres d'amplada.

D'altra banda, al llarg de la intervenció s'ha documentat nombrosos serveis contemporanis en actiu, per tant, la zona o aquest carrer en concret, és un indret on s'han realitzat diverses intervencions urbanístiques i, donada la presència d'aquests serveis (electricitat, gas, aigua, telecomunicacions, clavegueram...), fa pensar que les poques restes que puguin quedar conservades a la zona es trobin fragmentades, o resulti molt complicada la seva conservació.

Finalment, la realització de noves excavacions podrien confirmar o desestimar l'existència de restes arqueològiques en aquest indret i ajudarien a ampliar el coneixement sobre l'evolució història d'aquest sector de la ciutat. La present intervenció no ha aportat cap dada històrica nova, només ha posat de manifest les constants transformacions urbanístiques realitzades en aquest emplaçament al llarg dels darrers anys, les quals han afectat directament el subsòl.

7. BIBLIOGRAFIA

ALBERCH I FUGUERAS, R. (Dir) (1998): *Els barris de Barcelona. Sants-Montjuïc. Les Corts. Sarrià-Sant Gervasi*. Vol. II. Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

CAPEL, H. (1994): *Les Tres Xemeneies. Implantació industrial, canvi tecnològic i transformació d'un espai urbà barceloní*. FESCA, Barcelona.

CUBELLES, A.; PUIG, F. (2004). "Les fortificacions de Barcelona". A: *Abajo las Murallas!!!. 150 any de l'enderroc de les muralles de Barcelona*. MUHBA, Barcelona, pp. 48-72.

DD.AA (1984): *Gran Geografia Comarcal de Catalunya, El Barcelonès i el Baix Llobregat* vol.VIII, Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

DD.AA (1991): *Història de Barcelona*. Vol. II. Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

DD.AA (2001): "Bombardeig i defensa civil al Poble-Sec". *Poble-Sec. Retalls d'història*. Col. Les ressenyes del CERHISEC. Núm. 2, p. 57-66.

DD.AA (2002): *El refugi 307. La guerra civil i el Poble-Sec. 1936-1939*. Ajuntament de Barcelona.

DD.AA (2003): "El castell de Montjuïc". *Poble-Sec. Retalls d'història*. Col. Les ressenyes del CERHISEC. Núm. 4, p. 115-130.

DURAN I SANPERE, A. (1972): "La ciutat al llarg de les seves muralles. Viatge entorn de la darrera muralla". *Barcelona i la seva història*, vol. I, Ajuntament de Barcelona.

GALERA, M.; ROCA, F.; TARRAGÓ, S. (1982): *Atles de Barcelona (segle XVI-XX)*. Publicacions del Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya, Barcelona.

GARCÍA-BELLIDO, J.; MANGIAGALLI, S. A. (2008): "Pascual Madoz y el derribo de las muralles en el albor del Ensanche de Barcelona". *Barcelona Quaderns d'Història*, núm. 14, p. 165-210.

NADAL ROMA, E. (2016): "Avinguda del Paral·lel, Ronda de Sant Pau i Carrer de Vila i Vilà". *Anuari d'arqueologia i patrimoni de Barcelona 2014*, Institut de Cultura, Ajuntament de Barcelona, pp. 159.

SANAHUJA, N.; GÓMEZ, A. (2004): "El naixement urbanístic del Poble-Sec". *Poble-Sec. Retalls d'història*. Col. Les ressenyes del CERHISEC. Núm. 5, p. 81-94.

VENTAYOL, A.; PALAU, J. Y ROCA, A. (2002): "El Contexto Geotécnico de la Ciudad de Barcelona". *Ingeniería del Terreno. IngeoTer 1. U.D. Proyectos*. E.T.S.I. Minas. U.P.M. Madrid.

ANNEX 1. INVENTARI FOTOGRÀFIC

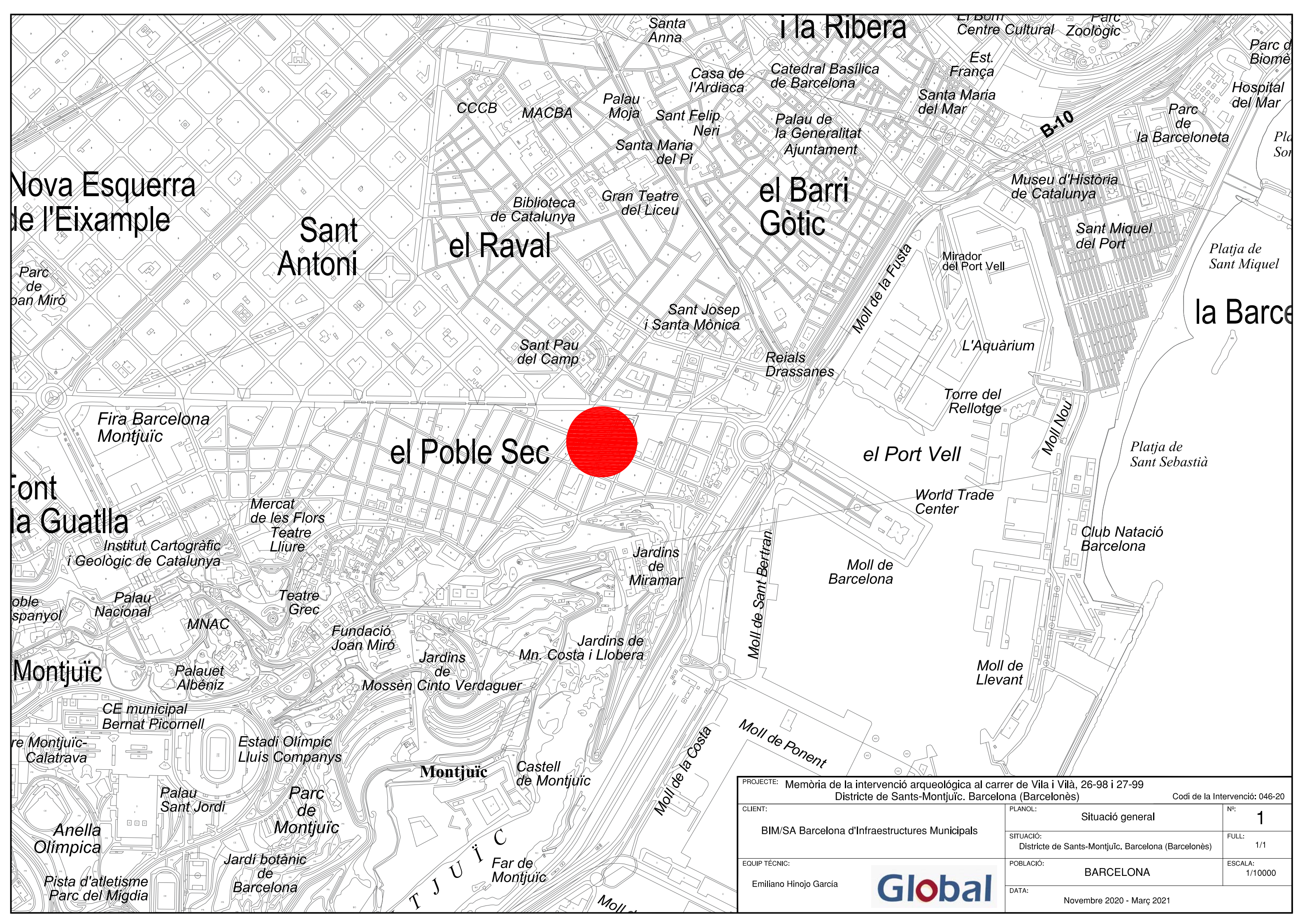
1. Vista general de la cala núm. 1
2. Vista del tram A de la cala núm. 2
3. Vista del tram B de la cala núm. 2
4. Vista del tram C de la cala núm. 2
5. Vista general de la cala núm. 3
6. Vista general de la cala núm. 3
7. Vista general de la cala núm. 4
8. Vista general de la cala núm. 4
9. Vista general de la cala núm. 5
10. Vista general de la cala núm. 7
11. Vista general de la cala núm. 7
12. Vista general de la cala núm. 8
13. Vista general de la cala núm. 9
14. Vista general de la cala núm. 10
15. Vista general de la cala núm. 11
16. Vista general de la cala núm. 12
17. Vista general de la cala núm. 13
18. Vista general de la cala núm. 13
19. Vista general de la cala núm. 15
20. Vista general de la cala núm. 16
21. Vista general de la cala núm. 16
22. Vista general de la cala núm. 17
23. Vista general de la cala núm. 18
24. Vista general de la cala núm. 20
25. Vista general de la cala núm. 21
26. Vista general de la cala núm. 22
27. Vista del tram A de la cala núm. 23
28. Vista del tram B de la cala núm. 23
29. Vista general de la cala núm. 24
30. Vista general de la cala núm. 25
31. Vista general de la cala núm. 26
32. Vista general de la cala núm. 27
33. Vista general de la cala núm. 28
34. Vista general de la cala núm. 28
35. Vista general de la cala núm. 29
36. Vista general de la cala núm. 30
37. Vista general de la cala núm. 31
38. Vista general de la cala núm. 32
39. Vista general de la cala núm. 33

40. Vista general de la cala núm. 34
41. Vista general de la cala núm. 34
42. Vista general de la cala núm. 35
43. Vista general de la cala núm. 36
44. Vista general de la cala núm. 36
45. Vista general de la cala núm. 37
46. Vista general de la cala núm. 38
47. Vista general de la cala núm. 39
48. Vista general de la cala núm. 40
49. Vista general de la cala núm. 40
50. Vista general de la cala núm. 41
51. Vista general de la cala núm. 42
52. Vista general de la cala núm. 43
53. Vista general de la cala núm. 44
54. Vista general de la cala núm. 45
55. Vista general de la cala núm. 46
56. Vista general de la cala núm. 46
57. Vista general de la cala núm. 48
58. Vista general de la cala núm. 49
59. Vista general de la cala núm. 49
60. Vista general de la cala núm. 51
61. Vista general de la cala núm. 52
62. Vista general de la cala núm. 53
63. Vista general de la cala núm. 54
64. Vista general de la cala núm. 55
65. Vista general de la cala núm. 56
66. Vista general de la cala núm. 57
67. Vista general de la cala núm. 58
68. Vista general de la cala núm. 59
69. Vista general de la cala núm. 60
70. Vista general de la cala núm. 61
71. Vista general de la cala núm. 62
72. Vista general de la cala núm. 64
73. Vista general de la cala núm. 65
74. Vista general de la cala núm. 66
75. Vista general de la cala núm. 67
76. Vista general de la cala núm. 68
77. Vista general de la cala núm. 68
78. Vista general de la cala núm. 69
79. Vista general de la cala núm. 70
80. Vista general de la cala núm. 71

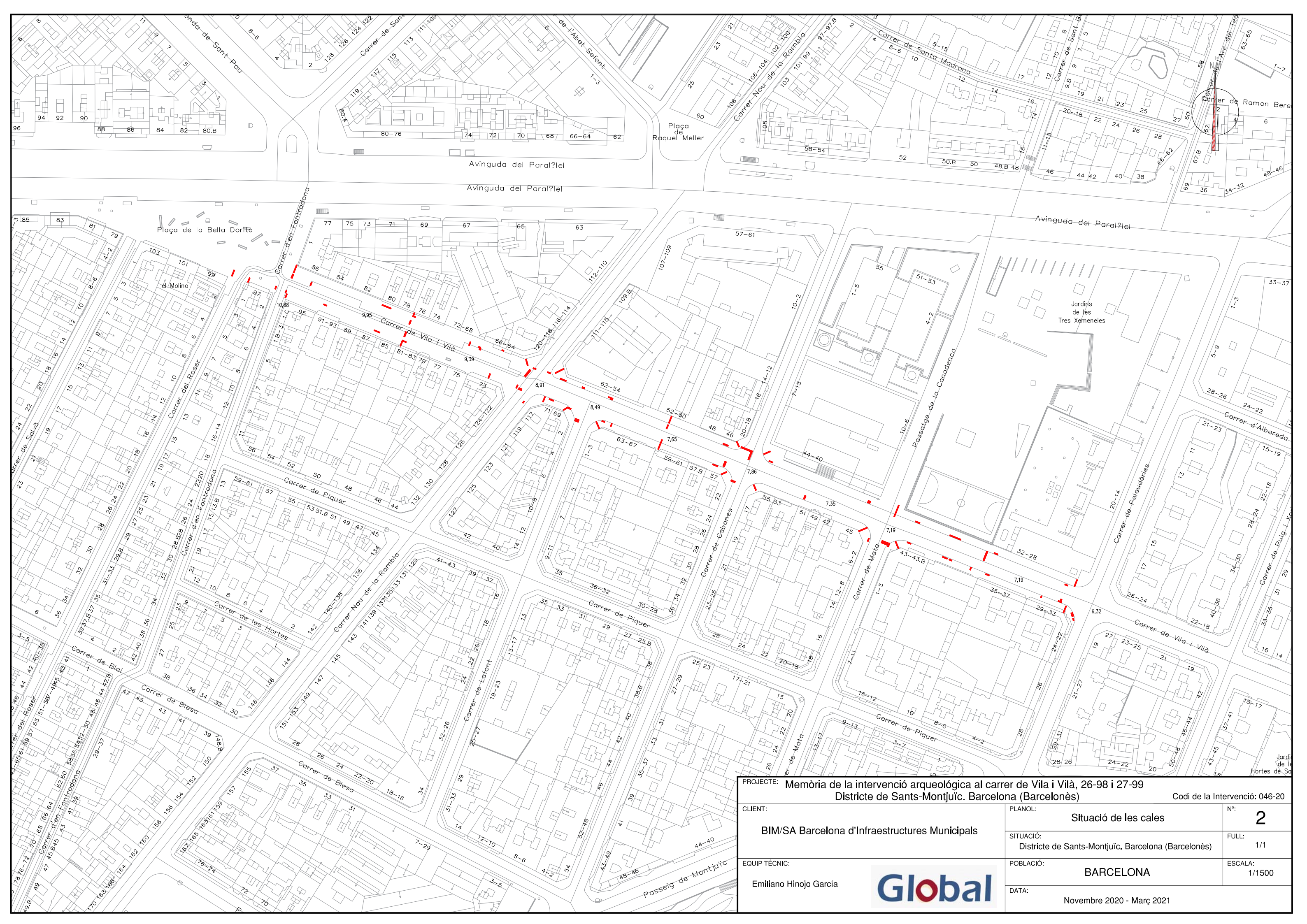
- 81. Vista general de la cala núm. 71
- 82. Vista general de la cala núm. 72
- 83. Vista general de la cala núm. 73
- 84. Vista general de la cala núm. 74
- 85. Vista general de la cala núm. 75

ANNEX 2. PLANIMÈTRIC

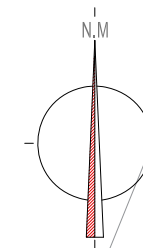
1. Situació general . E 1/10000
2. Situació de les cales. E 1/1500
3. Situació de les cales. E 1/1500
4. Situació de les cales Full 1/4. E 1/250
5. Situació de les cales Full 2/4. E 1/250
6. Situació de les cales Full 3/4. E 1/250
7. Situació de les cales Full 4/4. E 1/250
8. Secció tipus de les cales. E 1/15
9. Situació galeria central tèrmica. E 1/1000

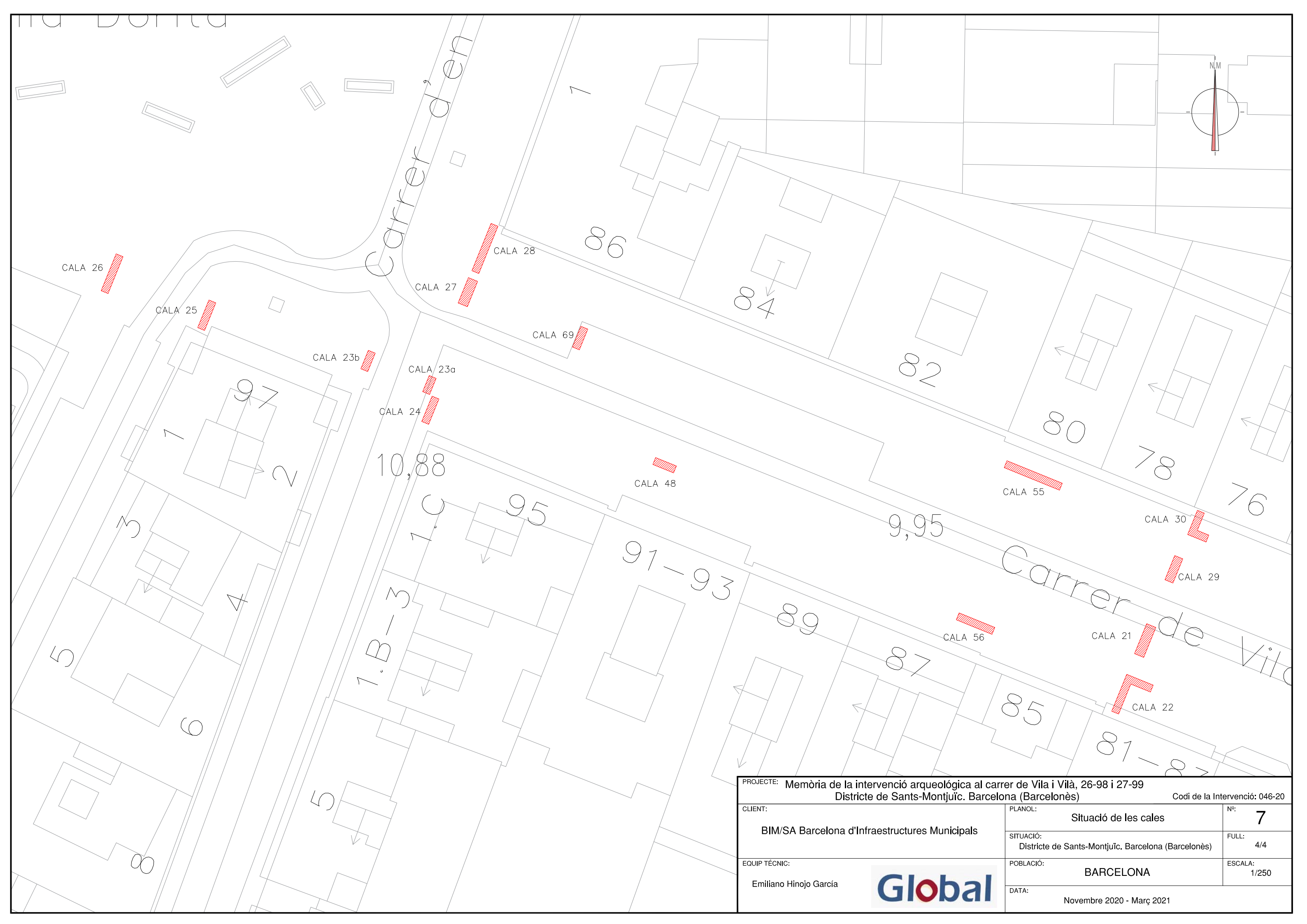
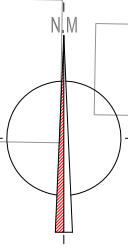
PROJECTE: Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Vila i Vilà, 26-98 i 27-99 Districte de Sants-Montjuïc. Barcelona (Barcelonès)			Codi de la Intervenció: 046-20
CLIENT:	PLANOL:	Situació general	
BIM/SA Barcelona d'Infraestructures Municipals	SITUACIÓ:	Districte de Sants-Montjuïc. Barcelona (Barcelonès)	
EQUIP TÈCNIC:	POBLACIÓ:	BARCELONA	Nº: 1
Emiliano Hinojo García	DATA:	Novembre 2020 - Març 2021	FULL: 1/1
		ESCALA:	1/10000

PROJECTE: Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Vila i Vilà, 26-98 i 27-99 Districte de Sants-Montjuïc. Barcelona (Barcelonès)		Codi de la Intervenció: 046-20	
CLIENT: BIM/SA Barcelona d'Infraestructures Municipals	PLANOL: Situació de les cales		Nº: 2
EQUIP TÈCNIC: Emiliano Hinojo García	SITUACIÓ: Districte de Sants-Montjuïc. Barcelona (Barcelonès)		FULL: 1/1
POBLACIÓ: BARCELONA		ESCALA: 1/1500	
DATA: Novembre 2020 - Març 2021			

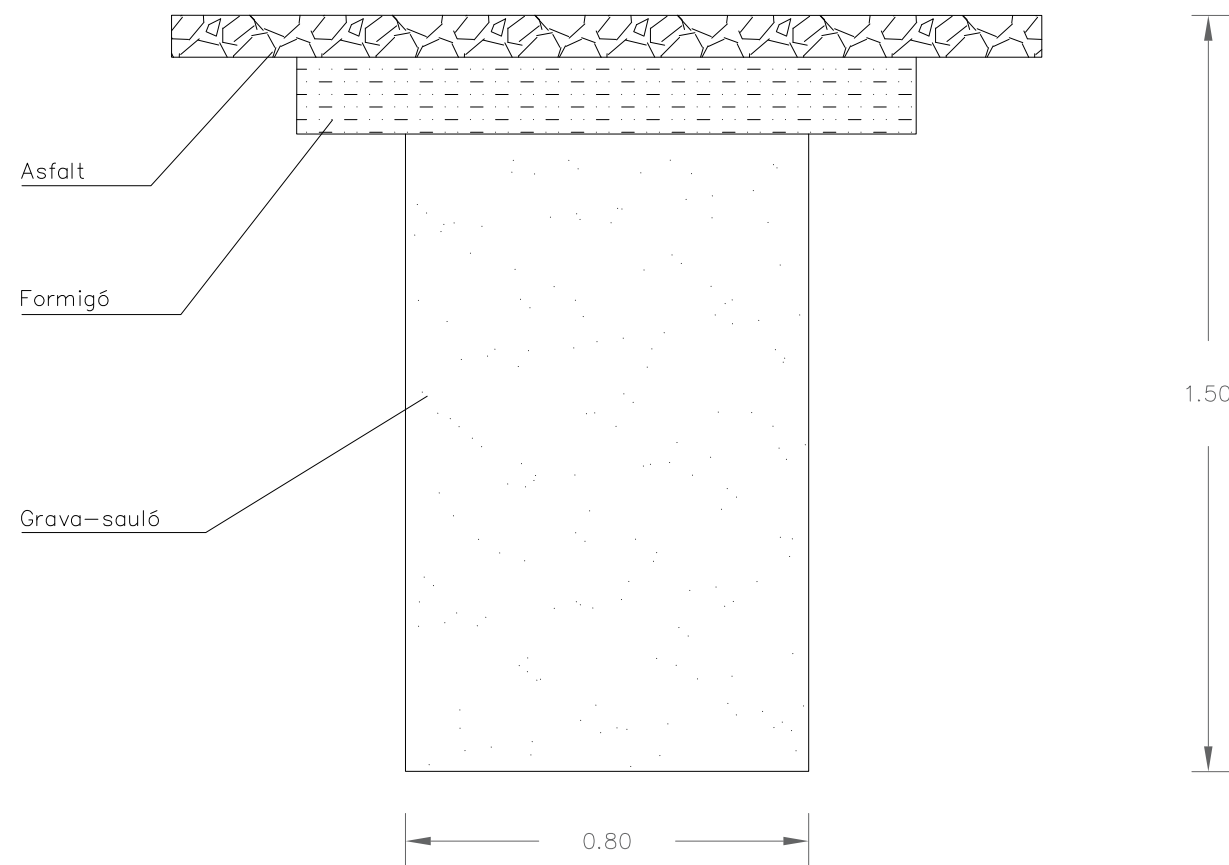

PROJECTE: Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Vila i Vilà, 26-98 i 27-99 Districte de Sants-Montjuïc. Barcelona (Barcelonès)			Codi de la Intervenció: 046-20
CLIENT: BIM/SA Barcelona d'Infraestructures Municipals	PLANOL: Situació de les cales	Nº: 4	
EQUIP TÈCNIC: Emiliano Hinojo García	SITUACIÓ: Districte de Sants-Montjuïc. Barcelona (Barcelonès)	FULL: 1/4	
	POBLACIÓ: BARCELONA	ESCALA: 1/250	
	DATA: Novembre 2020 - Març 2021		

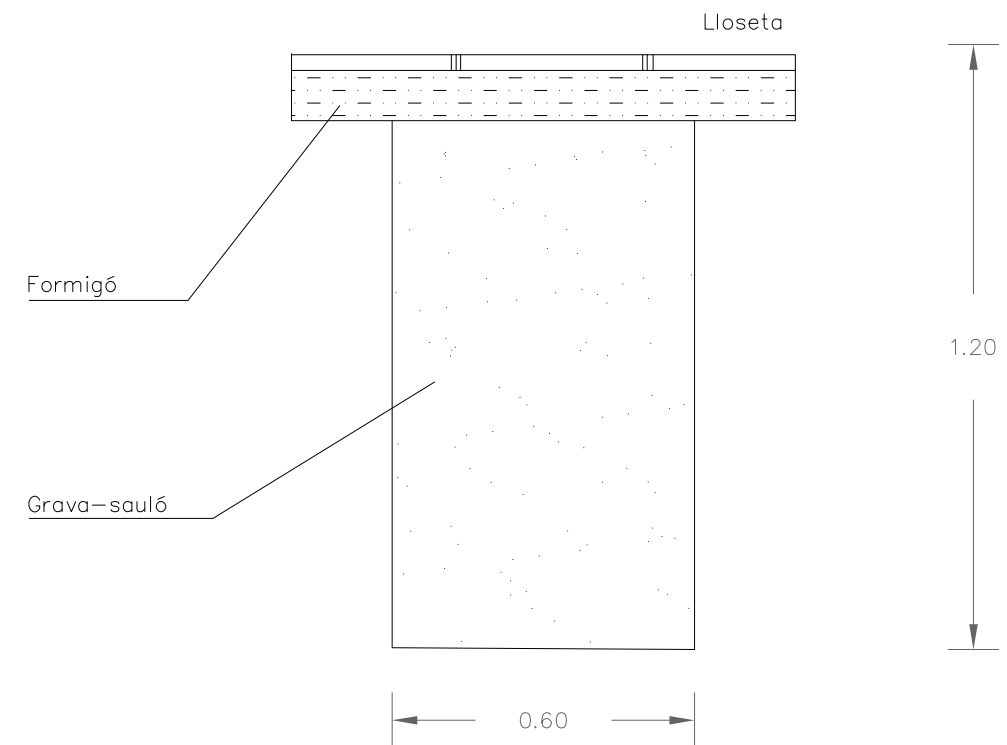

PROJECTE: Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Vila i Vilà, 26-98 i 27-99 Districte de Sants-Montjuïc. Barcelona (Barcelonès)			Codi de la Intervenció: 046-20
CLIENT:	PLANOL:	Nº: 7	
BIM/SA Barcelona d'Infraestructures Municipals	Situació de les cales		
EQUIP TÈCNIC:	SITUACIÓ:	FULL:	4/4
Emiliano Hinojo García	Districte de Sants-Montjuïc. Barcelona (Barcelonès)	POBLACIÓ:	ESCALA:
	BARCELONA	BARCELONA	1/250
	DATA:	Novembre 2020 - Març 2021	

CALA EN CALÇADA

CALA EN VORERA

PROJECTE: Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de Vila i Vilà, 26-98 i 27-99 Districte de Sants-Montjuïc. Barcelona (Barcelonès)			Codi de la Intervenció: 046-20
CLIENT:	PLANOL:	Nº: 8	
BIM/SA Barcelona d'Infraestructures Municipals	Secció tipus de les cales		
	SITUACIÓ:	FULL: 1/1	
	Districte de Sants-Montjuïc. Barcelona (Barcelonès)		
EQUIP TÈCNIC:	POBLACIÓ:	ESCALA: 1/15	
Emiliano Hinojo García	BARCELONA		
	DATA:	Novembre 2020 - Març 2021	

Global

ANNEX 3. INSPECCIÓ DE LA GALERIA DE LA CENTRAL TÈRMICA DEL CARRER MATA

INTRODUCCIÓ

Durant els treballs de seguiment arqueològic realitzats al carrer de Vila i Vilà es va localitzar de manera fortuïta l'accés (Pou 1) a una galeria subterrània que quedava fora de l'àmbit d'actuació del present projecte.

En tractar-se d'un espai confinat de difícil accés, la Unitat de Subsòl dels Mossos d'Esquadra, juntament amb els tècnics del Servei d'Arqueologia de Barcelona, van inspeccionar aquesta galeria per assegurar-ne l'accés i comprovar el seu estat de conservació. Així mateix, van realitzar un registre gràfic, que inclou plantes i seccions planimètriques, i una documentació fotogràfica de les evidències més representatives.

Vista dels treballs d'inspecció de la galeria

Aquesta inspecció permeté constatar que es tracta d'una galeria en desús, d'aproximadament 390 metres de llargària, que passa per sota de la calçada dels carrers de Vilà i Vilà, Cabanes i l'avinguda Paral·lel.

A partir de les dades obtingudes de la inspecció i de la consulta de documentació històrica, interpretem que aquesta estructura subterrània correspon a un canal de refrigeració de l'antiga central tèrmica del carrer Mata, fundada per la Societat Espanyola d'Electricitat l'any 1883.

DESCRIPCIÓ

La galeria, que es troba en un bon estat de conservació, consta de tres trams.

-Tram 1. Es tracta del final d'aquesta estructura hidràulica que desaigna al col·lector central del carrer de Vila i Vilà. Presenta una longitud de 18,10 metres, una amplada de 2 metres i una alçada de 2,30 metres. En aquest punt l'estructura ha col·lapsat i es troba formigonada.

-Tram 2. Aquest tram discorre pel carrer Cabanes amb una longitud de 117,20 metres, una amplada de 2 metres i una alçada de 2,30 metres. A escala constructiva, tant les parets com la volta de mig punt estan construïdes amb formigó armat mitjançant la tècnica de l'encofrat amb una estructura de fusta recuperable.

Presenta dos pous d'accés als extrems, un a la cantonada entre els carrers de Vila i Vilà i Cabanes (Pou 1) i, l'altre, a la cantonada entre el carrer Cabanes i l'avinguda Paral·lel (Pou 2).

Cal destacar que part del seu recorregut es troba afectat per la instal·lació d'uns tirants o tensors d'acer i per cables elèctrics.

Vistes del segon tram de la galeria

-Tram 3. Aquest tram, que discorre per l'avinguda Paral·lel, té una longitud total de 165,10 metres, una amplada de 2 metres i una alçada que oscil·la entre 2,30 i 2,50 metres.

A escala constructiva, presenta la mateixa tècnica i materials que el tram anterior. No obstant això, s'observa que part del seu recorregut, concretament entre els pous 2 i 3, la volta de la galeria no és de mig punt sinó que presenta una secció rectangular.

Vistes del tercer tram de la galeria i del pou d'accés 2

Presenta tres pous d'accés: el primer a la cantonada entre els carrers Cabanes i l'avinguda Paral·lel (Pou 2), el segon aproximadament a la part central del seu recorregut (Pou 3) i el tercer a l'extrem oriental (Pou 4). Aquest últim permet accedir directament a la sala o cambra final de la galeria, situada a l'alçada del número 21, on hi ha un toll d'aigua d'uns 2 metres de profunditat.

Vistes de la sala o cambra final de la galeria bastida de maons massissos

Cal destacar que en aquest tram s'observa a les parets les diferents marques de nivell de l'aigua així com la presència de crustacis tipus Gla de mar (*Balanus*). També es poden observar al sòl la presència de grans concentracions de restes de mol·luscs.

A l'esquerra vista dels crustacis tipus Gla de mar i a la dreta restes de mol·lusc

INTERPRETACIÓ

L'any 1894 la *Compañía Barcelonesa de Electricidad* va iniciar la construcció d'una nova central tèrmica al redós de les antigues instal·lacions que la *Sociedad Española de Electricidad* posseïa a l'illa compresa entre l'actual avinguda Paral·lel i els carrers de Cabanes, Vila i Vilà i Mata.

El nou projecte contemplava la construcció d'un canal o galeria subterrània per a la refrigeració de les calderes (CAPEL, 1994, p. 106). Aquesta infraestructura hidràulica, que es va finalitzar l'any 1897, prenia l'aigua del mar al moll de Barcelona i es dirigia pel carrer Marqués del Duero (actual avinguda Paral·lel) fins a la fàbrica, a la qual entrava pel carrer Mata (CAPEL, 1994, p. 117)⁷.

A partir de l'any 1907, davant la forta demanda de l'electricitat de la ciutat i dels pobles agregats, es va realitzar una nova ampliació de la central tèrmica. En aquest context, l'any 1908 es construeix un segon canal subterrani, ja que l'augment de la potència de la tèrmica requeria uns majors cabals per a la refrigeració (CAPEL, 1994, p. 120).

L'estructura subterrània documentada per sota de la calçada dels carrers de Vilà i Vilà, Cabanes i l'avinguda Paral·lel correspon a aquest canal de refrigeració que utilitzava aigua de mar per a la condensació del vapor dels generadors de la central tèrmica⁸.

⁷ CAPEL, H. (1994): Les Tres Xemeneies. Implantació industrial, canvi tecnològic i transformació d'un espai urbà barceloní. FESCA, Barcelona.

⁸ Expedients consultats a l'Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona:
-Eix-4334/1891

L'aigua es prenia del mar, com ho demostra la presència de fauna marina, i es conduïa a una cambra de decantació situada a l'alçada del número 21 de l'avinguda Paral·lel. Posteriorment es filtrava per eliminar d'altres residus i unes bombes enviarien el cabal al condensador. Una vegada utilitzada, aquesta aigua s'abocava al col·lector del carrer Vila i Vilà mitjançant un canal de desguàs.

-Eix-11361/1907
-Eix-12669/1911
-Eix-23882/1922
-Eix-38569/1927

Aquest document és exclusivament per us intern del receptor, no s'autoritza la seva tramitació a cap altra organisme i només es podrà fer servir la informació reflectida si és tramitada en un document propi del mateix organisme. La informació reflectida en cap cas té valor pericial o tècnic sinó merament informatiu.

Registre Subsòl: 499/21USUB
(registre BdD Espais Confinats)

Atles núm. Reg.:
(indicar núm. Reg. i d'on és)

Data: 27 de GENER de 2021
(data de la inspecció)

Indicatiu / responsable: GRISÚ 60
(que realitza la inspecció)

1. Dades de l'espai confinat

Nom de l'espai confinat:	3 Xemeneies Paral·lel		
Tipus d'espai confinat (mina, refugi, etc.):	Galeria		
Ubicació			Coordenades:
Adreça:	carrer Vilà i Vilà amb carrer de Cabanes		Fus: 31T_____
Població:	Barcelona		X: 41°22'25.7"N
Comarca / RP:	Barcelonès/RPMB		Y: 2°10'13.6"E

2. Característiques de l'espai confinat

• Accessibilitat	Accessible	Si
Vehicle	Si	Aproximació No
Com arribar-hi i/o accedir-hi		
S'accedeix per pous situats a la calçada. Cal utilitzar trípode per accedir.		

• Estat i risc

Bon estat

• Estat de conservació		• Dimensions	
Bon estat general	si	Mides pou accés (X,Y,Z) ()
Terres caigudes	no	Amplada	
Enfonsament de pous	no	Alçada Paret central	
Mal estat dels costers (hastials)	no	Alçada capcer (hastial)	
Mal estat de les voltes	no	Profunditat	
Perill de col·lapse	no	Longitud	
• Característiques		• Tipus de roca	
Excavada en roca	no	Granit	no
Excavada en terra	si	Sauló	si
Ceràmica	no	Esquistos	no
Morter	si	Altres	
• Aigua Si ☒ No ☐			
Aigua corrent	si	Neta	si
Aigua entollada	si	Bruta	no

3. Observacions sobre l'estat de l'espai confinat

L'estructura de l'espai, a simple vista, sembla bo.

- **Detector de gasos**

Alarma 1 No

Alarma 2 No

- **Lectura de gasos** (en cas d'alarmes)

O₂: _____ H₂S: _____ CO: _____ CH₄: _____**4. Adient per formació**

Si

Perquè és adient?

A favor: Els accessos estan a la via però n'hi ha un dels pous que, si es senyalitza bé, no cal tallar el transit per accedir-hi.

La galeria es manté en bon estat, és àmplia i té uns 390 metres de recorregut.

En contra: Hi ha molt de fang. I en un tram d'uns 50 metres hi ha instal·lats tirants o tensors d'acer que dificulten la mobilitat, també hi ha algun cable possiblement elèctric.

Tipus de formació

Planimetria i tècniques de rescat.

5.Observacions:

El recorregut de la galeria passa per sota de la calçada del carrer Vilà i Vilà, Carrer de Cabanes i avinguda Paral·lel.

És una galeria construïda amb la tècnica de forjat que té un recorregut aproximat de 390 metres.

El recorregut de la galeria es bo, ampli i fàcil, a excepció d'un tram d'uns 50 metres on hi ha instal·lats tirants o tensors d'acer que dificulten la mobilitat, també hi ha algun cable possible ment elèctric.

L'extrem de la galeria que finalitza al carrer Vilà i Vilà està formigonat i l'estructura ha col·lapsat, a l'altre banda del recorregut finalitza en una cambra, situada sota el carrer avinguda Paral·lel, a l'alçada del número 21.

Es localitzen quatre pous d'accés a la galeria:

-**Pou 1:** Es necessita maquinaria per aixecar la tapa i tallar el carrer Cabanes.

-**Pou 2:** El mes adient per accedir. La tapa s'obre amb facilitat i si senyalitzem bé no cal tallar el transit. Es localitza a la cantonada entre el carrer Cabanes i l'avinguda Paral·lel.

-**Pou 3:** S'obre la tapa amb facilitat però cal tallar la circulació del carril bici per on passa per tot el trànsit de bicicletes de l'avinguda Paral·lel.

-**Pou 4:** Te dos registres, un primer que s'obre sense dificultats i un segon, situat a l'interior, que és de molt difícil obertura. A més Caldria tallar carril BUS de l'avinguda Paral·lel sentit plaça España. A través d'aquest registre s'accedeix directament a la sala final de la galeria, on hi ha un toll d'aigua d'uns 2 metres de profunditat, es desconeix si té continuïtat.

Sembla ser que era una galeria de refrigeració de la central tèrmica elèctrica de les 3 Xemeneies del Paral·lel. (Compañía Barcelonesa de Electricidad, "La Canadenca")

6.Documentació gràfica

Es realitza Reportatge fotogràfic

Si

Es realitza vídeo?

Si

7. Planimetria

Per a la confecció del present informe, s'han realitzat els següents plànols on s'identifiquen tots els elements que fan referència al subsòl:

Plànol 1 Cartografia ICGC amb inserció de la planta

Plànol 2 Planta

Plànol 3 Alçada

8. Reportatge fotogràfic

L'ORDE DEL REPORTATGE FOTOGRAFIC ES EL SEGÜENT: CARRER VILÀ I VILÀ, CARRER CABANES I AVINGUDA PARA-LEL.

Fotografia 1

Final Galeria tram del carrer Vilà i Vila

Fotografia 2

Registre pou 1 carrer Vilà i Vila amb carrer Cabanes

Fotografia 3

Interior pou

Fotografia 4

Base pou 1

Fotografia 5

Galeria cruïlla carrer Vilà i Vila amb carrer Cabanes

Fotografia 6

Galeria carrer Vila i Vilà

Fotografia 7

Tirants estructurals i cablejat elèctric carrer Vilà i Vilà.

Fotografia 8

Detall tirants estructurals.

Fotografia 9

Detall tirants estructurals.

Fotografia 10

Galeria tram pou 2

Fotografia 11

Registre pou 2 carrer Cabanes amb avinguda Paral·lel

Fotografia 12

Vista del interior pou 2 des de el exterior

Fotografia 13

Vista pou 2 des de l'interior de la galeria.

Fotografia 14

Tram galeria a l'avinguda Paral·lel.

Fotografia 15

Canvi secció avinguda Paral·lel

Fotografia 16

Vista interior Pou 3 avinguda Paral·lel.

Fotografia 17

Vista interior registre pou 3

Fotografia 18

Registre pou 3 avinguda Paral·lel

Fotografia 19

Tram de galeria on es pot intuir les diferents marques de nivell de l'aigua. S'observa la paret plena de crustacis tipus Gla de mar. (Balanus)

Fotografia 21

Detall de la solana on es pot observar gran quantitat de restes de mol·lusc

Fotografia 22

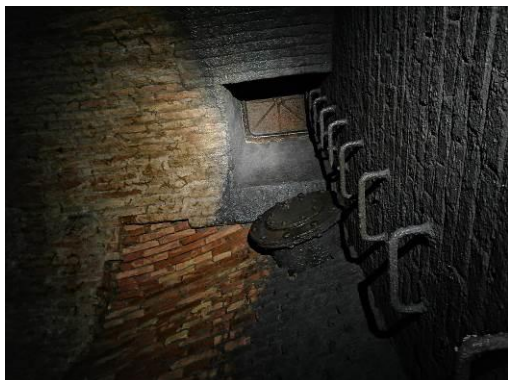

Final galeria avinguda Paral·lel.

Final galeria a on s'observa un toll d'aigua dolça

Fotografia 23

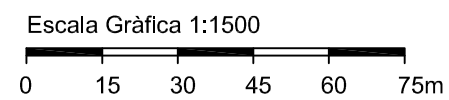
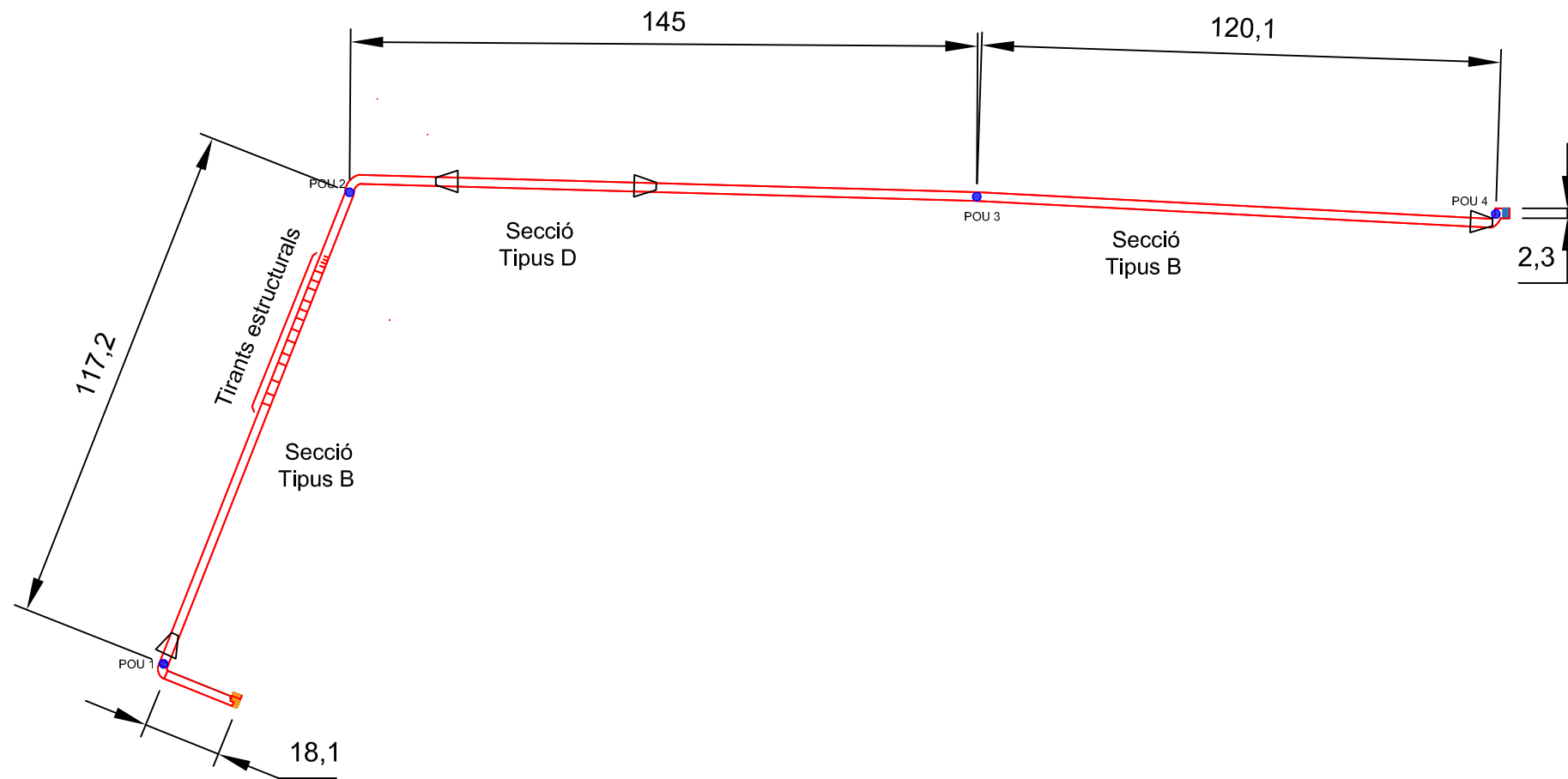
Vista interior del registre pou 4 i final galeria

Fotografia 24

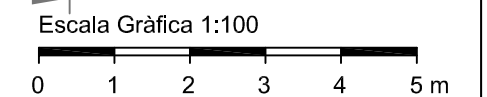
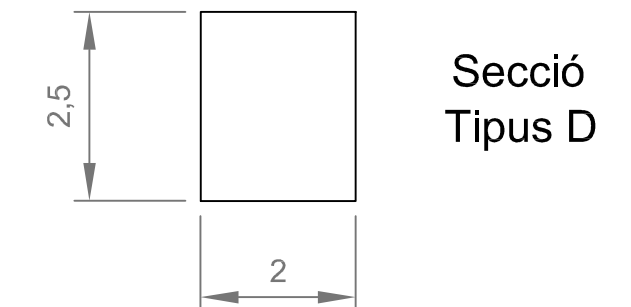
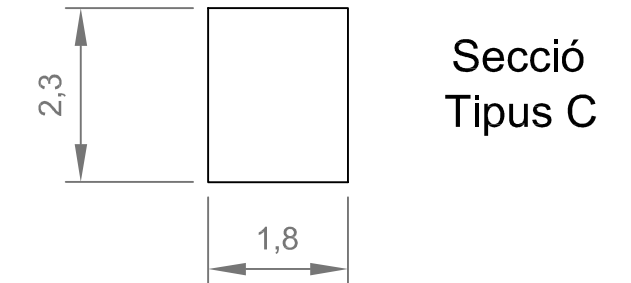
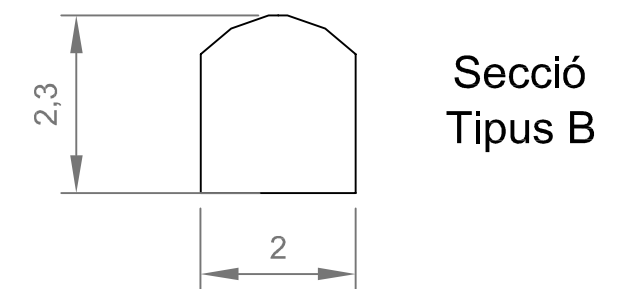
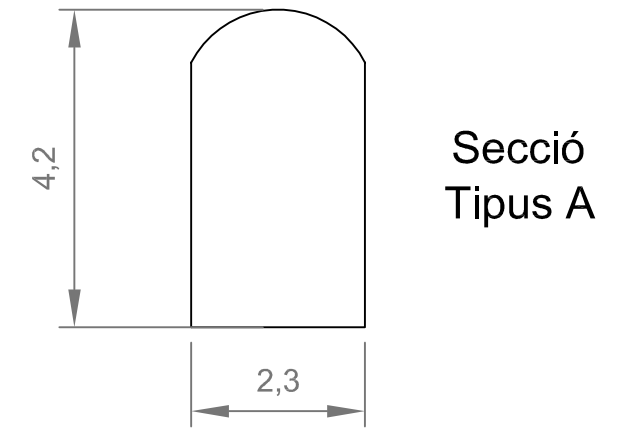

Registre pou 4 avinguda Paral·lel.

PLANTA

SECCIÓ

Llegenda

◁ Canvi secció

mossos d'esquadra

Generalitat de Catalunya

Coordenades punt de referència:

Datum: ETRS89
Projecció: UTM Fus: 31T
X: 41°22'25.7"N
Y: 2°10'13.6"E

Escala: 1:1500

Planol: 2/3

Data: 12/02/2021

Ref.: 499/21 USUB

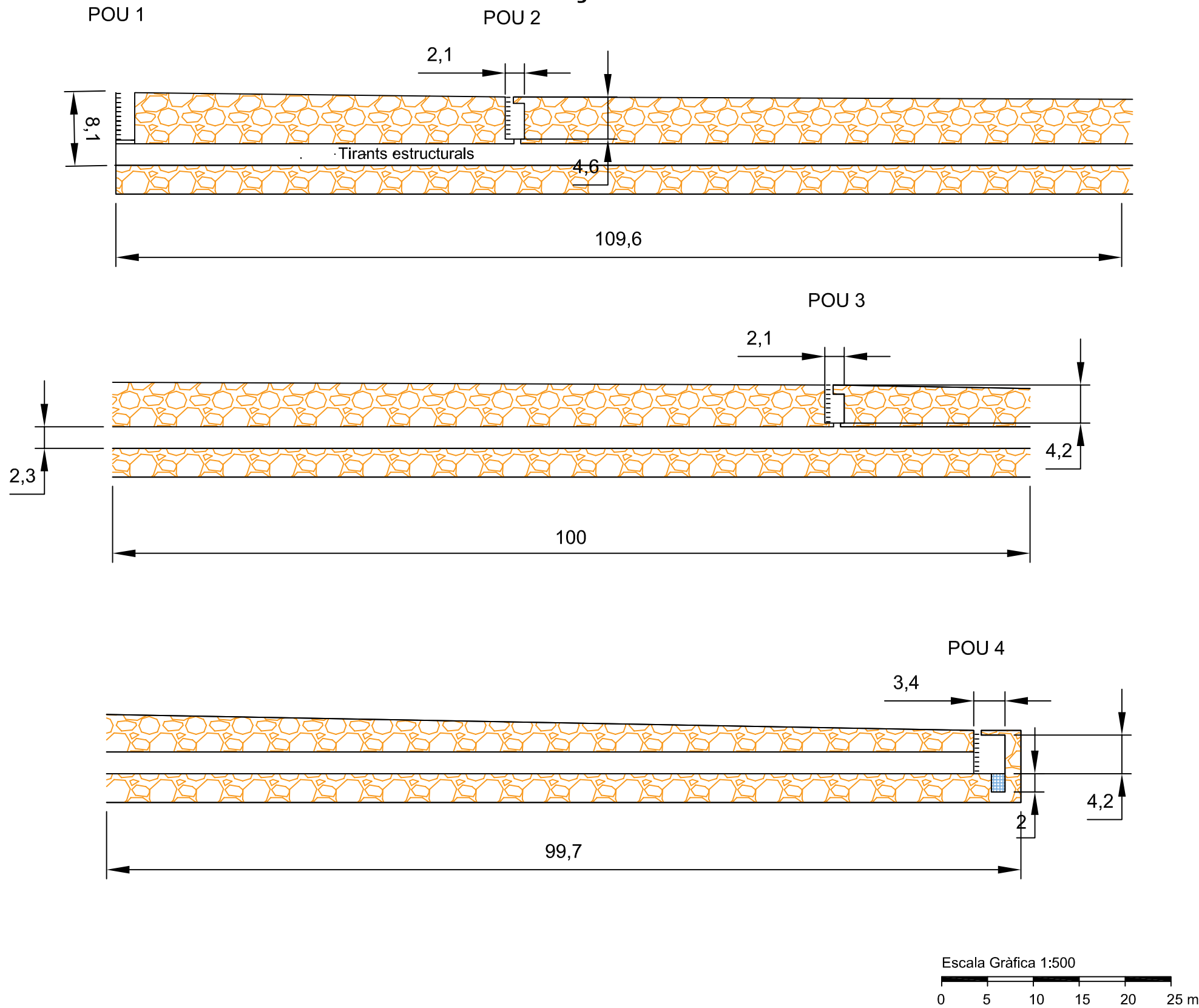
Títol: Plànol planta

Format full: DIN A3

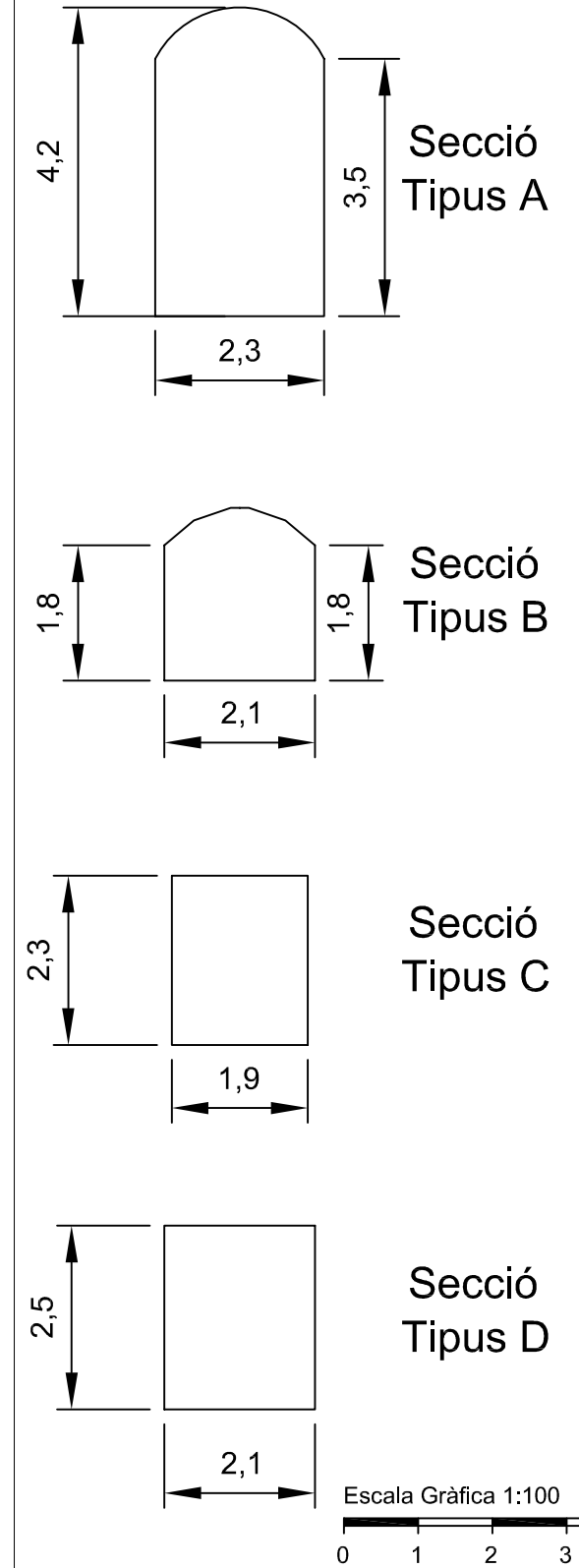
Realitzat per:

Agent núm.: 14151

ALÇADA

SECCIÓ

Llegenda

mossos d'esquadra

Generalitat de Catalunya

Coordenades punt de referència:
 Datum: ETRS89
 Projectió: UTM Fus: 31T
 X: 41°22'25.7"N □
 Y: 2°10'13.6"E

Escala: 1:500

Planol: 3/3

Data: 12/02/2021

Ref.: 499/21 USUB

Títol: Plànol alçada

Format full: DIN A3

Realitzat per:

Agent núm.: 14151